

פרשת תרומה

בשעה שאמר לו: "ועשו לי מקדש" אמר משה לפני הקב"ה, כתוב: "הנה השמים והארץ ושמי השמים לא יכלכלוך" ואתה אומר ועשו לי מקדש?
אמר לו הקב"ה. משה! לא כשם שאתה סבור עשרים קרש בצפון ועשרים קרש בדרום..
אני יורד ומצמצם שכונתי בתוך אמה על אמה.

מין אחד שאל את רבי מאיר: אפשר אותו שכתוב בו "הלא את השמים ואת הארץ אני מלא" היה מדבר עם משה מבין שני בדי הארון?
אמר לו: הבא לי מראות גדולות. הביא לו. אמר לו: ראה בבואה שלך בהן. ראה אותה גדולה.
אמר לו: הבא לי מראות קטנות ראה בבואה שלך בהן. ראה אותה קטנה.
אמר לו: ומה אם אתה בשר ודם משנה עצמך בכל עת שתרצה הקב"ה על אחת כמה וכמה.
כשהוא רוצה "את השמים והארץ אני מלא" וכשהוא רוצה, מדבר עם משה מבין שני בדי הארון.

(מתוך ממעיין האגדה - א. ארזי)

פרשת השבוע: דובי גינזברג

ימי החול		שבת פרשת תרומה	
05:25←05:31	זמן תפילין / טלית	17:08	הדלקת נרות
06:00	שחרית א'	17:15	14:00 מנחה
06:45	שחרית ב' (בביה"כ)	שיעור הלכה אקטואלית לימוד מדור לדור (במקביל)	
08:20	שחרית ג' (בביה"ס)		
09:06←09:09	סוף זמן ק"ש	06:45	שחרית א'
13:15	מנחה א' (בחד"א)	08:30	שחרית ב'
17:20	מנחה וערבית	17:08	מנחה 12:30, 13:30
17:34←17:29	שקיעה	14:00	מנחה (בני-עקיבא)
20:10	ערבית	18:04	צאת השבת

אחות תורנית – הילרי יום טוב

שבת
שלום

פרשת תרומה

הקב"ה מצווה אותנו בראש הפרשה – "... ויקחו לי תרומה, מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי" (שמות כה, ב).

בהתחדשות העברית בדורות האחרונים נוצר מהמילה תרומה שורש תנייני, משני – תר"מ, וכך נוצרו המילים: להתרים, התרמה. לכן אנחנו רגילים להבין את המילה תרומה, לפי שפתנו אנו, במשמעות של נתינה לאחר. למעשה, משמעות המילה המקראית תרומה היא הרמה, מהשורש רו"מ. אכן מדובר על נתינה, אבל במשמעות של הרמה לשם גבוה.

אמנם, הרמה במקרא אינה בהכרח במשמעות חיובית. למשל, בפסוק בפרשת עקב שמוזהיר – "ורם לבבך ושכחת את ה' א-להיך..." – הרמת הלב אינה במשמעות חיובית אלא שלילית; וכן בפסוק בתהילים פרק נו – "רומה על השמים א-להים" – רש"י מפרש על פי חז"ל (אמנם פרשני הפשט פירשו הפסוק באופן אחר), שהכוונה במילה רומה היא פנייה לקב"ה שירים ויסיר את שכינתו ששורה על הארץ בשל התנהגותם הרעה של רודפי דוד. כך גם לגבי השורש גב"ה, שמשמש הן במשמעות חיובית ("ויגבה לבו בדרכי ה'") – על יהושפט מלך יהודה) והן במשמעות שלילית ("ויגבה לבבך בחילך" – על מלכות צור בנבואת יחזקאל).

אם נחזור לציווי בפרשתנו – יש לשים לב לשתי נקודות נוספות:

א. לא כתוב "ויקחו לי תרומה", אלא "ויקחו לי תרומה" – הן לשון לקיחה והן הדגשה לי.

ב. אותה הדגשה מרומזת שהתרומה היא לשם ה' נאמרת במפורש בסוף הפסוק – "תקחו את תרומתי". מילים אלו לכאורה מיותרות בפסוק, כי היה ניתן לומר רק: "ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו", ותו לא.

בניסוח מדויק זה הקב"ה למעשה מצווה לא רק על התרומה עצמה אלא גם, ואולי בעיקר, על הלוך הנפש שצריך להתלוות לתרומה – תרומה לשם ה' ומתוך נדיבות הלב. כלומר, הן המטרה שלשמה התרומה מיועדת – לי, לשם ה'; והן המניע לתרומה – לא רצון לכבוד או התבלטות לשם ההתבלטות, אלא מתוך "נדבת הלב", רצון פנימי של קרבת ה' ולקיחת חלק בהקמת בית לשכינתו.

כך נוכל להבין מדוע הקב"ה מאס ב"נדבת ליבם" של 250 אנשי עדת קורח מקטירי הקטורת – גם מטרתם הייתה לא לשם שמיים, אלא לערער על הנהגתם של משה ואהרן; וגם כמובן המניע שלהם היה כבודם ומעמדם. ואולי לא בכדי משה ואהרן מצווים באותה פרשייה לאחר מכן – "ה'רמו מתוך העדה הזו". במצב כזה – אין ברירה אלא להתרומם מעל אותם מטרות ומניעים שליליים ולעמוד מנגד.

רק לאור הבנה זו של התרומה תוכל להתממש המטרה שלשמה הצטוו בני ישראל על המשכן – "ועשו לי מקדש, ושכנתי בתוכם".

אהרלה אדמנית

חודש אדר

"אלה אנכרה" ..

(תשס"ה)	ג' באדר - יום פטירתה של חברתנו רבקה לוי ז"ל
(תשע"ה)	ד' באדר - יום פטירתו של חברנו מיכאל המל ז"ל
(תשס"ח)	ה' באדר - יום פטירתו של חברנו ברוך ניר ז"ל
(תשמ"ב)	ה' באדר - יום פטירתו של חברנו יעקב דרורי ז"ל
(תשס"ד)	ט' באדר - יום פטירתו של חברנו יהודה ברט ז"ל
(תשע"ה)	י"ב באדר - יום פטירתה של חברתנו מרים זהבי ז"ל
(תשס"ח)	י"ד באדר - יום פטירתה של בתנו קרן לוי ז"ל
(תש"ע)	י"ז באדר - יום פטירתה של חברתנו גתית כהן ז"ל
(תשנ"ג)	כ' באדר - יום פטירתו של בנו שמוליק קסלר ז"ל
(תש"ע)	כ"א באדר - יום פטירתו של בנו אסף-יחיאל רבלין ז"ל
(תשע"ב)	כ"ד באדר - יום פטירתו של אברהם יום טוב ז"ל - אביו של דני יום טוב
(תשע"ו)	כ"ו באדר - יום פטירתה של חברתנו מרים בן צבי ז"ל
(תשמ"ט)	כ"ז באדר - יום פטירתה של רחל אלפרשטיין ז"ל - אמא של ריבה זהר
(תשע"ו)	כ"ז באדר - יום פטירתו של חברנו דוד ג'קסון ז"ל

אנכרה

אזכרתו של מיכאל המל ז"ל

תתקיים ביום שני הקרוב ד' באדר (19/02)

בשעה 16:30 בבית העלמין

משפחת האל

מתנות לאביונים – לקראת פורים תשצ"ח

"מוטב לאדם להרבות במתנות אביונים מלהרבות בסעודתו ובשלוה מנות לרעיו, שאין שם שמחה גדולה ומפוארה אלא לשמח לב עניים ויתומים ואלמנות וגרים, שהמשמח לב האומללים האלו דומה לשכינה שנאמר (ישעיהו נ"ז) 'לְהַחֲיוֹת רֵיחַ שְׂפָלִים וּלְהַחֲיוֹת לֵב נְדָפְאִים' " (רמב"ם, הלכות מגילה ב, יז)

השנה, כבשנים עברו, לקראת חג הפורים הבעל"ט נתאגד יחד ונקיים את מצוות 'מתנות לאביונים' בקהילתנו בצורה הראויה. עיקרה של מצווה הוא לתת שתי מתנות לשני אביונים ביום הפורים (כך דייקו חז"ל מלשון הפסוק במגילת אסתר ט, כב: "... וּמַתָּנוֹת לְאֲבִיוֹנִים'. 'מתנות' – בלשון רבים, וכן 'אביונים') על מנת שיוכלו גם הם ליהנות ולשמוח בחג, ולקיים את מצוות סעודת הפורים כהלכתה.

כסף הניתן בקופת הצדקה בחג הפורים, ומחולק לנזקקים לאחר החג – לא מימש את ייעודו. לכן, נתחיל לאסוף את הכסף בהקדם, על מנת שיהיה בידנו בצורה מרוכזת, לפני פורים. בכסף שייאסף נקנה מוצרי מזון שונים, ונארוז אותם בצווא, הורים וילדים, כסלי מזון. כך נוכל להרגיש שותפים מלאים בעשיית המצווה עצמה, ולא להסתפק רק במתן הכסף. את סלי המזון נחלק למשפחות נזקקות ביום הפורים עצמו בשיתוף עם מחלקת הרווחה במועצה וכל איש ואישה אשר ידבנו ליבם.

חג פורים בקיבוץ הוא חג רווי אירועים ופעילויות. עם כל זאת ראוי ונכון שבאמצעות מצוות מתנות לאביונים יורחבו מעגלי שמחת החג הקהילתיים וישפיעו על מעגלים רחבים יותר, ובעז"ה תתעצם השמחה גם אצלנו – הנותנים, כדברי שלמה המלך במשלי (יח, טז): "מִתֵּן אֶדָם - יִרְחִיב לוֹ".

אז מה לעשות?

1. כסף מזומן ניתן להעביר לידי הרב ארי.
2. אפשר לגשת ל'שובד' של 'פתקי התקציב', לבחור פתק ירוק ולכתוב עליו את שמכם, מספר התקציב שלכם והסכום שאתם מעוניינים לתרום (יש לציין על הפתק הירוק 'עבור מתנות לאביונים') ולשלשל את הפתק לתיבה שליד לוח המודעות.

את סכומי הכסף שייאספו בקופה שבבית הכנסת במהלך חג הפורים נוסיף לתרומות שיחולקו לקראת חג הפסח. הודעה על הכנת סלי המזון וחלוקתם תבוא בהמשך.

ואזת צדקה והרב ארי

הודעה מ"ד שניה"

לקראת הפסח אני מבקשת להביא את הבגדים כשהם נקיים ומסודרים. לאחרונה הגיעו בגדים טובים בצורת סמרטוטים, וחבל!

יהודית אוסנלון

צף "הניט מספריט"

במסגרת בניים מספריים, סיפר לנו הפעם - **ישי קום** (בנם של כרמלה ושלוימיק).

ישי מנהל השירות הסוציאלי בקופ"ח מאוחדת ויועץ ארגוני העוסק בהכנת אנשים לפרישה ומעברים תעסוקתיים ומוכנות לגיל הבוגר יותר.

לפי הסטטיסטיקות תוחלת החיים עולה גם לגברים וגם לנשים, ונשארות בממוצע כ- 20 שנה לאחר הפרישה מהעבודה.

בהרצאה הוצגו ארבעת האתגרים המרכזיים העומדים בפני האדם המבוגר:

- **בריאות** – שמירה על בריאות גופנית ונפשית טובה.
- **כלכלה** – שמירה על איזון כלכלי.
- **מעטפת חברתית** – להימנע מבדידות.
- **פנאי עם משמעות**.

בהרצאה הוצגו דרכים בהן ניתן להוסיף חיים לשנים ע"י:

- **מבט קדימה** - היערכות מנטלית ורגשית מבעוד מועד לקראת שלב הפרישה מעבודה.
- **ניהול פיננסי** - חשיבה ותכנון לקראת הגיל השלישי והרביעי.
- **אימוץ אורח חיים בריא** - הרגלי אכילה, פעילות גופנית, שימור נפשי וקוגניטיבי, מעקב רפואי...
- **צמיחה אישית** - אימוץ חשיבה חיובית, מציאת אתגרים – תעסוקתיים ופנאי משמעותי.
- **מערכות יחסים** - שימור ושיפור יחסים (זוגי, משפחה רב דורית, חברים)

דובר גם על דרכים לאימוץ חשיבה חיובית. כמו:

- לתרגל ולהתאמן לראות את הכוס המלאה. כפי שאמר הרב מאיר לאו "אף אחד לא הצליח להרוות את צימאונו מהכוס הריקה".
- ללמוד לאהוב את עצמך. כמו שהתבטא ארנון צדוק (שחקן) בסרטון הנחמד שראינו - "חוכמה לדעת לחיות עם עצמך באהבה"
- ללמוד לפתור קונפליקטים - לזכור אירועים ולא לשכוח, אבל גם ללמוד לסלוח.
- להסתכל על דברים בפרופורציה

הכרת החוזקות שלנו תספק לנו חיים עשירים ועצמאיים.

חנה'ה אלקרט

איונת ולאהרלה לוי ולכל המשפחה, מלף טוב להולדת הנכד
 בן לאביטל ולאריה שפנדל. נין לאלישבע חריף
 איחולים למחות ולנחת!

הודעה מארץ התווים

"בארץ התווים, בארץ התווים

כל העוברים וכל השבים

כל הילדים וכל הסבים

הם

כולם כולם, כולם כולם

תווים"..."

חממו את האוזן... מופץ פורט מתקרבה!!!

© Can Stock Photo

הדרכה חשובה

הציבור מוזמן להדרכה על התמודדות ומניעת שריפות בבית, כולל הדרכה על הפעלת מטף והסבר על המטף הקרוב לביתכם.

אורך הדרכה כחצי שעה והיא תתקיים ביום חמישי הקרוב בשעות: 18:00, 19:00, 20:00, 20:45. **בחדר הנצחה**

במרכה, אריאל סאסי וצור אלון בשם לוות כיבוי אש

הודעה למתמשים באולם הספורט

"משנכנס אדר מרבין בשמחה"...

חג הפורים קרב ובא וכן ההכנות להצגה באולם הספורט.

בכדי להיערך בהתאם, יהיה אולם הספורט סגור לכל הפעילויות כגון: חוגים/פעילות בית ספרית/בתים כוללים וכדומה, בין התאריכים: ח' - יד' באדר, 1/3-23/2.

תודה מראש על שיתוף הפעולה והמשך פעילות פורייה ושמחה לכולם

איתמר דניאלי

מספרי מספרי מ'

נעסוק הפעם בקידוש ליל שבת, הכולל שלושה חלקים: פתיחה – "ויכלו", ברכת בורא פרי הגפן, וברכת מקדש השבת. אם נספור את המילים בקטע "ויכלו", נקבל בדיוק 35. אם נספור את המילים בחלק השלישי, בסידורי נוסח ספרד (פרט לסידור "רינת ישראל"), ניוכח בתופעה מוזרה: עשר מילים מתוכו מוקפות בסוגריים, או באותיות מוקטנות או הושטו מן הטקסט. כך מקבלים אנו גם בקטע זה – 35 מילים בדיוק. הלא דבר הוא! האם אפשר לומר שיש כאן כוונה להגיע ביחד למספר הטיפולוגי – 70?

העניין אינו פשוט, כי ישנן עוד בעיות... הרי בכל הנוסחים נוספו שתי מילים לפני "ויכלו": יום הששי. בעיה! קיבלנו 37 מילים בס"ה בקטע זה... אל דאגה, קוראים יקרים, המוח היהודי ממציא לנו פטנטים! אבל לפני הפתרון שהומצא יש לציין שההסבר לתוספת שתי המילים נובע, על פי מספר פרשנים, מהרצון לקבל בזכות התוספת את ראשי התיבות של שם הוי-ה. ומה הפתרון לרצון להגיע ל-35 מילים בלבד? לצורך זה נגייס את המסורה, שעל פי המקובל כאשר שתי מילים מחוברות על ידי מקף – נחשבות הן למילה אחת. אל נא תחשבו שבזאת נפתרה הבעיה. לפנינו נותרו עדיין שתי בעיות – מהן אחת הלכתית.

נפתח תחילה בבעיה שלענ"ד אינה הלכתית. הקטע "ויכלו" כולל אמנם 35 מילים, אבל אם נשים לב – במקור יש בו חמישה מקרים של מקפים, לכן יהיה מספר המילים הנכון רק 30! מה עושים בסידור רינת ישראל (ובאחרים)? תשובה יצירתית: בדקו גא בקטעי "ויכלו" בסידור. בשתי הפעמים הראשונות – בתפילת העמידה ובקריאה המשותפת עם הש"צ לאחריה – אין מקפים כלל! והנה בקידוש נוספו שני מקפים (מתוך החמישה שבמקור) – ובא לציון גואל! חזרנו בשלום למספר הקסם: 35... אגב, אליהוא בסידורו "ושננתם" לא קיפח אף מקף בשלושת הקטעים.

נעבור לשאלה ההלכתית. מקובלים אנו מפי חז"ל, שעל אף שמותר לצטט חלק ראשון של פסוק (אולי בהנחה שהשומע יזכור את ההמשך) – אין לצטט פסוק מאמצעו ("אנן לא פסקינן"). לכן תוספת המילים "יום הששי" בתחילתו של הקידוש מהווה קושי. ברוב הסידורים, שוב – פרט ל"רינת ישראל" – רואים אנו תוספת באותיות קטנות, לפני "יום הששי" – "ויהי ערב ויהי בוקר", כדי להימנע מן הקושי להתחיל פסוק מאמצעו. אבל כל ילד יזכור בוודאי, כי גם פסקה זו אינה פותרת את הבעיה, כי גם פסקה זו היא אמצעו של פסוק... מה אפשר לעשות?

קטונתי מהתדיין בענייני הלכה, לכן מצהיר אני שהדברים דלהלן אינם מליבי – אלא קראתיים או שמעתיים ממקורות מהימנים. הביטוי "מנהג מבטל הלכה" מוכר וידוע ומופיע מספר פעמים בדברי חז"ל. ניקח כדוגמה את דברי ר' הושעיה בירושלמי, בבא מציעא פרק ז' הלכה א': "אמר ר' הושעיה – זאת אומרת, מנהג מבטל הלכה". דבריו נאמרים מיד לאחר המשנה, העוסקת ביחסי עובד-מעביד. ניתן אולי לומר, שהערתו מתייחסת רק לנושאים אלה, אבל מכיוון שהערות דומות מופיעות גם בנושאים אחרים – כנראה שיש לשלול הנחה זו. בספרות השו"ת מוצאים אנו הערות הנוגעות לעניין זה, ובמיוחד הערת אזהרה שמופיעה במספר מקומות, שאין מדובר ב"מנהג שטות"! יסולח לי שאינני מביא מראי מקומות, אינני מתיימר לכתוב מאמר מדעי... רוצה אני לספר על אירוע המשיק לנושא.

בשנת תשל"ו, כשעבדתי במזכירות הקיבוץ הדתי כעורך "עמודים", נקראתי להוציא לאור מהדורה שלישית של המחזור ליום העצמאות בהוצאת הקיבוץ הדתי, כי אזלו כל הספרים מהמהדורות הקודמות. מכיוון שהיו אז (וגם היום...) עוררים רבים על התוספות ה"נועזות" שהוכנסו למחזור, סברתי שהעובדה שהרב גורן זצ"ל מכהן כרב הראשי לישראל, שעמדותיו בנושא המשמעות הדתית של יום העצמאות דומות לכיוון שנקט במחזור של הקיבוץ

הדתי, מן הראוי לבקש ממנו שיעבור על המחזור שלנו – ויעיר על מה שנראה לו חורג או "נועז". קיבלתי את הסכמתה של "הוועדה להכוונת החיים הדתיים" (שהיתה מעין מערכת למהדורה) להצעה וכך נהגתי. מן הראוי לציין, שבתקופה ההיא, ברור הקיבוצים לא כיהן רב. זכור לי שהיו אז רבנים מכהנים בלביא (הרב שלמה אבינר) ובבארות יצחק (הרב מאיר בר אילן) – אם כי היה מספר לא קטן של חברים שהוסמכו, אך לא כיהנו כרבנים. הרב גורן נאות לבקשתנו וכעבור שבועות מספר הוזמנו ללשכתו בתל אביב שם היה יושב בימי ו', כדי לקבל את מכתב ה"הסכמה". ביקשתי אז מידידיה כהן ז"ל, שהיה מזכ"ל בני עקיבא שיבוא עימי לפגישה כדי שנהווה "משלחת"... מכתבו של הרב היה מוכן בידיו, ועברנו על כל הסעיפים עם הסבריו של הרב לכל אחת מן ההערות. היה זה שיעור מאלף ולא קצר, כשהרב מפליא לצטט (בעל פה) ממקורות שונים מן התורה שבע"פ ומן השו"ת לאורך השנים.

הנקודה החשובה והעקרונית ביותר. היתה הבעיה של קריאת התורה וההפטרה בברכותיהן. הרב כתב במכתבו שהוא מסתייג מכך – "אלא אם כן תקבע זאת הרבנות הראשית בהסכמת רבני ישראל כתקנה לכל ישראל, כי אז אפשר לסמוך על הקריאה בליל שמחת תורה, שאינה אלא מנהג – כפי שהביא הרמ"א באו"ח סימן תרפ"ט... גם קריאת הפרשה של חתן בראשית אינה מעוגנת בהלכה – אלא מבוססת על מנהג, ואעפ"כ מברכים על קריאתה תחילה וסוף. לעומת זאת, אין לנו דוגמה לברכות הפטרה על מנהג בעלמא." בהמשך המכתב הדגיש הרב את "חשיבות הוצאת סידור התפילה וקביעת מנהגי יום העצמאות, הבאים לתת ליום העצמאות צביון דתי רוחני ולאומי, לבטא ע"י כך את ניסי ה' ונפלאותיו שאירעו בארצנו הקדושה...". בשיחה שהתפתחה על ההסתייגויות של הרב, הצהיר הוא בפנינו ש: "אע"פ כן אינני רואה צורך הלכתי לדרש מכם לבטל מנהגכם זה, מכיוון שכבר נתקבל זה עשרות בשנים בקהילותיכם הק' בקבוץ הדתי ובקהילות אחרות – לקרוא בתורה ולהפטיר בנביא בברכותיהם, ונקבע אצלכם כמנהג של ותיקין (ע' בירושלמי ב"מ פ"ו הלכה א', ובמסכת סופרים פ"ד הי"ח וצ"ע)". ביקשנו מכבוד הרב, שיוסיף הערתו זו לטופס המכתב. הוא טען שבלשכה התל אביבית אין לו מזכיר... ואז ידידיה אזר אומץ ובחוצפה עדינה פנה ואמר: שמעתי שכבוד הרב יודע לכתוב גם ללא מכוונת כתיבה... הרב נענה לבקשה והוסיף את ההערה החשובה למכתב.

מדוע היה לנו חשוב כל כך לקבל "הסכמה" מהרב הראשי ולצרף את הערתו למכתבו? כאמור לעיל, בציבור הדתי לאומי ברובו, לא נתקבל המחזור. אף בחלק מקבוצותינו – בעיקר בקיבוצים הצעירים – היו שנהגו ע"פ הנחיות הרבנות הראשית, ולעיתים התפתחו ויכוחים פנימיים. היה מי שסבר, שהסיבה לכך היתה הזהירות מחריגה מרוב הציבור הדתי. לענ"ד, ייתכן שזה נבע מסיבה פשוטה יותר: "הם לא היו באותו הנס". כדוגמה, אביא את ההנחיה בהגדה של פסח: חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים נסו נא להשוות את חוויית התרגשותכם בעת קריאת ההגדה, לזו של מי שחצה את הים במו רגליו... היינו משוכנעים, שהסכמתו (אף המסוייגת) של הרב הראשי, תנמיד קמעא את חומת ההתנגדות למחזור שלנו בחוגים הקרובים לנו – וכמובן בתוככי קבוצותינו. למדנו שאף על פי שאין לכנות עדיין את מנהגנו "מנהג פשוט" (שפשט בקהילות רבות) – עדיין כוחו יפה.

תגובות ותשובות לרשימה מן השבוע שעבר -

ראשית, תמהני על עצמי, איך שכחתי את הסיפור הידוע (שמקורו בפסחים נו' ע"א) המסביר מדוע אומרים אנו בלחש "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד"? שם, בסוף הדרשה של ר' שמעון בן לקיש, מספר הוא, שלאחר שיעקב שמע את בניו קוראים "שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד", אמר: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. שואלים החכמים איך לנהוג בעת קריאת שמע – אם לכלול את זה בתוך קריאת שמע – הרי זה אינו כתוב בתורה "לא אמרו משה רבינו" – ואם לא נאמר, הרי יעקב אמרו! התקינו שיהו אומרים אותו בחשאי... עדיין נשארתי בשאלה

מדוע ביום כיפור אנו אומרים אותו בקול רם? כאן באה לעזרתי קוראת "עלים" מתמידה, אמיצה – כלתם של דליה ועמוס כוכבי, שביקרה אצלנו בשבת וגילתה לי שיש סיפור מעניין על כך במדרש רבה. שם מסופר: "בשעה שעלה משה למרום, שמע את מלאכי השרת אומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד – והורידו לישראל. ומכיוון שפסוק זה "שייך" למלאכי השרת – לכן אומרים אותו בלחש. רק ביום הכיפורים שדומים לישראל למלאכי השרת, אומרים אותו בקול רם. (המקור: דברים רבה פרשה ב' סימן ל"ו).

תשובה לשאלת הניקוד:

תשע אפשרויות ניקוד למילה ספר: סָפֵר, סִפֵּר, סִפְרָה, סִפְרָה, סִפְרָה, סִפְרָה, סִפְרָה, סִפְרָה, סִפְרָה, סִפְרָה...

חנן אולן

המכללה האקדמית לתיעור
חמדת הדרום
 HEMDAT HADAROM
 Academic College of Education

**כאות הוקרה על פועלו
 של מייסד ומנהל הסמינר
 למורות וגננות עזתה**

חיים רבלין ע"ה

מכללת חמדת הדרום
 מתכבדת להזמין אתכם
 לכנס להנצחת זכרו.

**הכנס יתקיים אי"ה ביום רביעי
 ו' באדר תשע"ח | 21.2.18
 בשעה 16:30
 במכללת חמדת הדרום
 שדות נגב - נתיבות**

מוקירי זכרו מוזמנים

נא אשרו השתתפותכם במייל: nava@hemdat.ac.il
 ובטלפון- 08-9937666 שלוחה 148

קהילת סעד, השתתפותכם חשובה לנו. אנא ראו הזמנה זאת כאישית.

שרה רבלין ופני האספה